

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**



МАТЕРІАЛИ

**науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**



**ПОЛТАВА
11-12 жовтня 2022 року**

Редакційна колегія:

Вячеслав ЖДАН – головний редактор

Галина ЄРОШЕНКО – заступник головного редактора

Наталія УЛАНОВСЬКА-ЦИБА – відповідальний редактор

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ». – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2022. – 158 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

(створений відповідно до наказу за № 251 від 06 вересня 2022 року)

Голова:

ректор Полтавського державного медичного університету, Заслужений лікар України, д.мед.н., професор **Вячеслав ЖДАН**;

Заступники голови:

перший проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи **Валентин ДВОРНИК**;

проректор закладу вищої освіти з наукової роботи **Ігор КАЙДАШЕВ**;
завідувач кафедри біології **Галина ЄРОШЕНКО**

Члени оргкомітету:

Ігор КСЬОНЗ – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи;

Ігор СКРИПНИК – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти;

Володимир ПЕРА – проректор закладу вищої освіти з адміністративного управління;

Валерій ПОХИЛЬКО – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та виховної роботи;

Давид АВЕТЬКОВ – проректор закладу вищої освіти з навчальної роботи;

Алла СИДОРОВА – декан стоматологічного факультету;

Микола РЯБУШКО – декан медичного факультету №1;

Денис КАПУСТЯНСЬКИЙ – декан медичного факультету №2;

Лілія БУРЯ – декан міжнародного факультету;

Анжела ВАЦЕНКО – доцент закладу вищої освіти кафедри біології;

Наталія УЛАНОВСЬКА-ЦИБА – доцент закладу вищої освіти кафедри біології;

Ніна ПЕРЕДЕРІЙ – доцент закладу вищої освіти кафедри біології;

Олена РЯБУШКО – доцент закладу вищої освіти кафедри біології;

Оксана КІНАШ – ст. викладач кафедри біології;

Олена КЛЕПЕЦЬ - викладач кафедри біології

Відповідальні секретарі:

викладачі кафедри біології: **Костянтин ШЕВЧЕНКО**, **Ілона ДОНЕЦЬ**,
Альона ГРИГОРЕНКО

Технічна підтримка: Іван БЕРЕЗА

відносно контролю на 40,43 % ($p < 0,05$), та на 32,69 % - відносно попереднього терміну спостереження ($p < 0,05$) і становила $64,09 \pm 2,38$ мкм. Зареєстровано значні зміни товщини серозної оболонки - $6,32 \pm 0,34$ мкм, що на 52,23 % менше в порівнянні з контролем ($p < 0,05$), та на 18,35 % менше порівняно з результатами попереднього терміну спостережень ($p < 0,05$).

Мікроскопічні зміни сліпої кишки на 4 тижні прийому комплексу харчових добавок характеризувалися поступовим збільшенням товщини слизової оболонки відносно 1 тижня експерименту. Однак, це вірогідно відбувалося за рахунок патологічних процесів у тканинах слизової оболонки. Так, спостерігали часткове руйнування структури крипт за рахунок десквамації епітеліоцитів, в тому числі порушення структури залоз, що добре візуалізувалося як на поздовжньому, так і на поперечному зрізах. Одночасно збільшувалася товщина підслизової та м'язової оболонок. Слід припустити, що такі процеси відбулися за рахунок набряку та посиленої міграції гранулоцитів та лімфоцитів у власну пластинку слизової оболонки з лімфоїдних вузликів та судин підслизової основи.

Вживання комплексу харчових добавок глютамату натрію, нітриту натрію та Понсо- 4R призводить до змін морфометричних показників стінки сліпої кишки щурів та до порушень структурної її організації, які характеризуються дистрофічно-деструктивними змінами в екзокриноцитах, збільшенням кількості макрофагів, що супроводжуються розвитком інтерстиційного і периваскулярного набряків з послідуочим розвитком алергічної реакції. Відновлення морфометричних показників внаслідок компенсаторно-відновлювальних реакцій не відбувається.

Єрошенко Г.А., Лисаченко О.Д., Свінцицька Н. Л., Білаш В.П.,

Шевченко К.В., Кінаш О.В., Пелипенко Л.Б.

Полтавський державний медичний університет м. Полтава

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ-МЕДИКІВ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Одним з пріоритетних завдань системи вищої освіти є формування екологічної свідомості, освіти, культури, виховання, фізичного і морального здоров'я здобувача освіти. Підвищення екологічної грамотності та формування екологічної культури є загально визнаною домінантою сучасного екологічного виховання молоді. Екологічна культура є сукупністю знань, норм і правил поведінки людини в навколишньому природному середовищі.

Основою збалансованого розвитку суспільства є екологічна безпека. Результатом порушення екологічної рівноваги є розвиток онкологічних, алергічних, генетичних, інфекційних, паразитарних хвороб тощо. З наслідками негативних впливів екологічних проблем на здоров'я людини найчастіше зустрічаються медичні працівники, тому що саме вони лікують хвороби, викликані цими проблемами.

Якісна фахова підготовка в закладі вищої освіти передбачає формування в майбутніх лікарів високого рівня екологічної свідомості та культури, уміння застосовувати отримані знання при виконанні своїх професійних обов'язків. Для визначення впливу екологічних факторів на організм людини та запобіганню їх шкідливої дії на організм людини майбутні медики й повинні мати екологічні знання. Під час навчання слід акцентувати увагу здобувачів освіти на: зв'язок екологічних проблем і стану здоров'я населення; заходи профілактики хвороб, пов'язаних з дією шкідливих екологічних чинників; пошук шляхів виходу зі стану екологічних криз.

Важливу роль у формуванні екологічних знань відіграють дисципліни медико-біологічного профілю, вивчення яких забезпечує опанування здобувачами освіти наступних компетентностей: набуття знань про будову клітин, тканин та органів на мікро- і макроскопічних рівнях; набуття знань й умінь що до визначення меж між нормою та патологією; розвиток вміння визначати відхилення у будові органів і тканин. На заняттях з цих дисциплін даються основні напрямки застосування отриманих знань в екології, зокрема, структурно-функціональні зміни в клітинах, тканинах та органах при дії різних хімічних та фізичних факторів та за різних екологічних умов. Здобувачі вчаться передбачати взаємозалежність та єдність структур і функцій органів людини, їх мінливість під впливом екологічних факторів; визначати вплив соціальних умов та праці на розвиток і будову організму; запобігати патології розвитку зародка через дію шкідливих факторів.

Результатом навчання на кафедрах медико-біологічного профілю є набуття майбутніми медиками вміння оцінювати та передбачати вплив факторів довкілля, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума та популяції в цілому, вміння здійснювати аналіз захворюваності, виявляти групи, фактори та території ризику. Фахівці медичного профілю з високим рівнем знань з медичної екології, розуміючи небезпеку складної екологічної ситуації, будуть здійснювати природоохоронну діяльність, пропагувати здоровий спосіб життя та надавати допомогу у зменшенні впливу шкідливих чинників на здоров'я людини.

Дерев'янка Т.В., Звягольська І.М., Полянська В.П., Федорченко В.І.	23
РОЛЬ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «МІКРОБІОЛОГІЯ, ВІРУСОЛОГІЯ ТА ІМУНОЛОГІЯ» У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Донець І.М., Єрошенко Г.А., Лисаченко О.Д., Шевченко К.В., Григоренко А.С., Солод А.В.	25
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Донець І.М., Шевченко Л.В., Єрошенко Г.А., Лисаченко О.Д., Ваценко А.В., Рябушко О.Б., Улановська-Циба Н.А.	27
СТРУКТУРНІ ЗМІНИ У РЕСПІРАТОРНОМУ ВІДДІЛІ ЛЕГЕНЬ ПІСЛЯ ВПЛИВУ КОМПЛЕКСУ ЕКЗОГЕННИХ ЧИННИКІВ	
Єрошенко Г.А., Кінаш О.В., Ваценко А.В., Клепець О.О., Солод А.В., Жага О.М., Довгополій О.О.	29
МЕТРИЧНІ ЗМІНИ У СТІНЦІ СЛІПОЇ КИШКИ ЩУРІВ ЗА УМОВ ВЖИВАННЯ КОМПЛЕКСУ З ГЛУТАМАТУ НАТРІЮ, НІТРИТУ НАТРІЮ ТА ПОНСО 4R	
Єрошенко Г.А., Лисаченко О.Д., Свінцицька Н. Л., Білаш В.П., Шевченко К.В., Кінаш О.В., Пелипенко Л.Б.	31
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ-МЕДИКІВ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	
Ждан В.М., Бабаніна М.Ю., Кітура Є.М., Іщейкіна Ю.О., Кир'ян О.А.	33
СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ	
Ждан В.М., Волченко Г.В., Бабаніна М.Ю., Ткаченко М.В., Іщейкіна Ю.О.	35
АКТУАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ І ТЕРАПІЇ	
Ждан В.М., Іваницький І.В., М.Ю. Бабаніна, Шилкіна Л.М., Лебідь В.Г.	36
ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ САМОСТІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ З ЛІТЕРАТУРОЮ У ВИГЛЯДІ РЕФЕРУВАННЯ ЛІКАРЯМИ-ІНТЕРНАМИ З ФАХУ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»	
Ждан В.М., Кир'ян О.А., Бабаніна М.Ю., Кітура Є.М., Ткаченко М.В.	38
ВИКЛАДАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ТА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	